

beviel de neuroloog ook niet. "Uw rechterarm beweegt nauwelijks mee," constateerde de arts. "In onze termen heet dat verminderde armswing."

Herman kon zich niet heugen dat hij ooit had nagedacht over de bewegingen die hij met zijn armen maakte als hij wandelde. "Daar hoeft een gezond mens ook niet over na te denken," zei Ambrosius, terwijl hij met twee vingers allerlei bevindingen tikte.

"Hoe is het geheugen?"

Herman dacht na. "Volgens mij is dat prima."

"U onthoudt alles nog?"

Eva had al die tijd gezwegen. "Vraag hem in welk jaar een schilder een bepaald schilderij heeft gemaakt en hij weet het," zei ze na een tijdje. "Vraag hem om een boodschap te doen en hij belt in de winkel om na te gaan wat hij moest halen."

"Het kortetermijngeheugen hapert, zou u dat zeggen?"

Eva knikte instemmend.

Herman probeerde zich te herinneren wanneer dat was geweest.

Gisteren.

Hij was gisteren inderdaad naar de supermarkt geweest. Had hij toen Eva gebeld? Wat had hij gehaald? Een zak met gesneden boerenkool. Eva had hem wat vreemd aangekeken toen hij de boodschappentas uitstalde op de keukentafel. "Lekker, boerenkool. Dan doen we de bloemkool wel later deze week." Uit de tas kwam nog de krant en een pak melk. 's Middags reed Eva zelf nog naar de supermarkt om de overige spullen te halen.

"Meneer Molenaar?"

Ambrosius staaarde hem aan, over zijn leesbril heen.

"Bent u vergeetachtig?"

"Ja... nee. Ik bedoel... Ik heb veel aan mijn hoofd en heb moeite om het allemaal bij te houden."

Ambrosius tikte.

Eva leunde iets naar voren. "Waar denkt u aan?"

Ambrosius zocht naar de juiste formulering. Deze woorden had hij al zo vaak uitgesproken. Eigenlijk moest hij daarmee wachten totdat de scan zijn vermoeden had bevestigd, maar dit wees toch wel erg in een bepaalde richting. Het lichamenlijk onderzoek liet er eigenlijk geen twijfel over bestaan. Nauwelijks armswing, tandradfenomeen in de armen, matig uitgevoerde neurologische testjes. De klinische diagnose was vrij helder.

Het brilletje dat al die tijd op de punt van de neus had gebalanceerd, ging af. Eigenlijk kwam het altijd neer op dezelfde formulering. Hij keek Herman nu indringend aan. "Weet u, we zijn altijd heel voorzichtig met een diagnose, omdat er altijd wel zaken zijn die niet op een zekere ziekte duiden. Dat noemen we rode vlaggen. En ook in uw geval ben ik niet honderd procent zeker. Ik laat een DaT-scan maken en dan hoop ik dat er meer zekerheid is."

De vraag van Eva had hij niet beantwoord. Hij had wat tijd gekocht om te besluiten of hij zijn vermoeden zou uitspreken.

Zijn blik ging naar Herman.

"Eigenlijk kan ik nu... mag ik nu nog geen diagnose stellen. Maar... ik laat niet voor niets een DaT-scan maken van uw hersens. Ik zal u daarom zeggen wat mijn vermoeden is."

Hij legde het brilletje, dat hij al die tijd tussen duim en wijsvingers vasthield, voor zich neer op het bureau. Daarna vouwde hij de handen en leunde iets voorover. De bureaustoel kraakte onder de beweging.

"Ik denk dat u parkinson heeft."

Herman zat in zijn stoel, midden in het atelier. Het schilderij met de twee hunebedden bij Valthe stond tegen de muur. De ondertekening voor 'De Tweeling' had hij gemaakt, verder nog niets. Het bleef malen in zijn hoofd: zijn geheugen, was dat echt achteruitgegaan? Kon hij zich daarom niet herinneren hoe dat portret van Eva eruit had gezien? Hij had het toch gezien, toen hij in Amsterdam in de hal van dat grachtenpand even kort mocht kijken? Goed, dat was al een eeuwigheid geleden. Hij herinnerde zich alleen een stevige jongeman met rossig haar die hem verzocht het pand te verlaten.

Hij had de eigenaar geprobeerd te bellen. Telkens was er die damesstem die hem vertelde dat de heer Van Jagt niet aanwezig was. Bovendien hield de heer zich niet zelf bezig met kunst die werd aangeschaft voor het bedrijf. Hij moest bij een handelaar zijn die als tussenpersoon had gefungeerd. Dat nummer had Herman ook gebeld. Dat doek met die vrouw in de hal? Ja, dat was via hem aangekocht. Ah, de schilder van het doek aan de lijn. Molenaar, zegt u? Een landschapsschilder. Onmogelijk, zei de handelaar. Dat doek van die dame was van een onbekende schilder.

Herman viel stil.

“Mijnheer Molenaar? Bent u daar nog?

“Ja... maar...”

“Dat doek is niet gesigneerd. Maar het is geen Molenaar, dat verzeker ik u.”

Niet gesigneerd. Had hij het doek niet gesigneerd? Dat zou best mogelijk zijn, het was immers nooit bedoeld om te verkopen. Van Wekeren had het gewoon meegenomen, ongesigneerd dus. Hoe had hij het dan kunnen verkopen, een ongesigneerd werk? De gedachten flitsten door het hoofd.

“Ik ben Molenaar. Herman Molenaar,” had Herman wanhopig in de hoorn geschreeuwd. “En die vrouw is mijn vrouw, Eva.”

Het was een zinloze discussie. Hier was een andere tactiek noodzakelijk. De prijs dan maar: wat moest het doek kosten?

Er klonk een minzaam lachje voordat het bedrag werd genoemd. Deze keer was het de beurt aan Herman om ‘onmogelijk’ te zeggen. Achtduizend gulden was ridicuul. Was het achtduizend gulden? Daar wilde hij af zijn, van het exacte bedrag.

Het hele gesprek speelde hij talloze malen in zijn hoofd af, elk woord alsof het nog maar net was uitgesproken, zo helder stond het hem voor de geest. Er was dus geen reden tot zorg als het om zijn geheugen ging.

Alsof het allemaal gisteren was gebeurd.

Twee weken na de werkdiagnose van Ambrosius meldde Herman zich bij radiologie voor de DaT-scan, een onderzoek waarbij het verlies van bepaalde zenuwcellen in de hersens in beeld werden gebracht. De scan zelf bestond uit een soort reusachtige, zwarte knijper die langzaam rond zijn hoofd draaide. Na een kwartier was het klaar. De uitslag kon Herman zelf inzien via de handige app die het ziekenhuis tegenwoordig had. De verpleegster kondigde het met trots aan. “Hoeft u niet wachten op de dokter, toch fijn,” vond ze uit volle overtuiging.

De uitslag was er snel. In de ziekenhuis-app op zijn telefoon opende hij het bericht. Uit de medische termen werd hij niet wijs, maar de laatste zin kwam daarentegen binnen als een mokerslag.

“Beeld passend bij parkinsonisme rechts.”

Hij liet Eva het bericht lezen.

Eén woord waarmee hun gezamenlijke toekomst werd verwoest. Het vechten tegen de tranen had geen zin meer. Ze kwamen, in harde snikken